

30.01.2024

Asia/8

§ 19

Valtuutettu Elina Kauppilan valtuustoaloite koskien fysioterapiapalveluiden sujuvoittamista kustannustehokkaasti

HEL 2023-008344 T 00 00 03

Päätös

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta jätti asian yksimielisesti pöydälle jäsen Samuel Adouchiefin ehdotuksesta.

Esittelijä

sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Elina Borchers, toiminnansuunnittelija, puhelin: 09 310 25347
elina.borchers(a)hel.fi
Katri Lagerblom, ylihoitaja, puhelin: 09 310 50223
katri.lagerblom(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuustoaloite 14.06.2023 Kauppila Elina Fysioterapiapalveluiden sujuvoittaminen kustannustehokkaasti

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta katsoo aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Elina Kauppila ja 19 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että fysioterapian avo- ja suoravastaanotto toimisivat joustavasti yhteistyössä vähentäen toistensa kuormitusta purkamalla jonoja toiselta vastaanotolta erityisesti flunssa-aallon aikana.

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta toteaa, että fysioterapian suoravastaanotto ja avovastaanotto vastaavat erilaiseen palvelutarpeeseen ja toimivat osittain eri toimipisteissä, mutta vastaanottofysioterapia toimii kokonaisuutena niin, että kaikki peruuntuneet ajat pyritään

täyttämään saman päivän aikana. Käyttämättä jää todellisuudessa vain yksittäisiä aikoja. Suoravastaanotto vaatii ammattilaiselta erikoistumis- koulutuksen, joten samat ammattilaiset eivät voi hoitaa molempia vas- taanottoja. Toimipisteiden fyysisen etäisyyden ja ammattilaisten erilai- sen koulutuksen vuoksi jonojen yhdistäminen on mahdotonta.

Fysioterapian suoravastaanotto

Fysioterapian suoravastaanotolle tullaan terveysaseman puhelinpalve- lun kautta, jossa hoitaja tekee puhelun aikana arvion siitä, ohjataanko asiakas fysioterapeutille vai lääkärille. Fysioterapian suoravastaanotto siirtyi 1.9.2023 hoitotakuun piiriin, mikä tarkoittaa, että asiakkaalle on kyettävä osoittamaan aika 14 vuorokauden sisällä yhteydenotosta. Fy- sioterapiassa ensimmäisen vapaan ajan mediaania seurataan terveys- asemilla viikoittain, ja loka-marraskuussa se oli keskimäärin neljä vuo- rokautta (vaihteluväli 1–7 vuorokautta). Terveysasemien hoitotakuun ki- ristyminen on lisännyt painetta fysioterapian suoravastaanottoon, sillä entistä enemmän tuki- ja liikuntaelinvaivoista kärsiviä asiakkaita ohja- taan fysioterapeutille.

Kausivaihtelu on näkyvässä peruutusten määrässä ja niihin vaikuttavat niin ikään sekä henkilöstöstä että asiakkaista johtuvat peruutukset. Eni- ten peruutuksia on marras-joulukuussa. Koska suoravastaanotto toimii nopealla syklillä, asiakkaiden peruutuksia tulee vähemmän kuin avo- vastaanotolle. Mikäli suoravastaanotolle tulee peruutus, aika täyttyy useimmiten heti samasta jonosta. Vastaanottopäivän aamuna peruun- tuneet käynnit saadaan lähes poikkeuksetta täytettyä heti. Jos asiakas peruuttaa vastaanoton hyvin lähellä annettua vastaanottoaikaa, eikä aikaa ehditä täyttää jonosta, hyödyntää fysioterapeutti tyhjän vastaa- nottoajan tarjoutumalla muiden ammattilaisten konsultoitavaksi. Ter- veysasemilla tämä tarkoittaa esimerkiksi hoitajien avuksi Call-centeriin menemistä tai muiden moniammatillista työtä vaativien pulmien ratko- mista. Fysioterapeutti voi myös osallistua fysioterapian Omaolo- oirearvioiden käsittelyyn. Mikäli henkilöstössä on poissaoloja, hyödyn- tää fysioterapeutti tyhjäksi jääviä aikoja kollegan työjonon purkamiseen. Tällä järjestelyllä pyritään välttämään erityisesti ryhmien peruuttaminen. Ryhmän peruuttaminen kuormittaa paljon ajanvarausyksikköä, eikä pe- rutulle ryhmäkerralle ole helppoa löytää korvaavaa ajankohtaa.

Suoravastaanotto vaatii fysioterapeutilta erillisen 15 opintopisteen kou- lutuksen, joten kaikki avovastaanottoa tekevät fysioterapeutit eivät voi ottaa vastaan asiakkaita suoravastaanottona terveysasemilla. Osa suo- ravastaanottoon koulutetuista fysioterapeuteista tekee samassa toimi- pisteessä tai alueen keskitetyssä avofysioterapiassa myös lääkärin lä- hetteellä tapahtuvaa avovastaanottoa. Tällöin he tekevät tiettyinä päivi-nä suoravastaanottoa ja tiettyinä avovastaanottoa sekä käyttävät siihen

30.01.2024

Asia/8

kahta erillistä kalenteripohjaa. Teknisesti kalenteripohjien yhdistäminen ei ole mahdollista. Toisilla alueilla keskitetyn avofysioterapian yksikön lisäksi suoravastaanottoa tehdään jopa kuudella yksittäisellä terveystasemalla, jolloin jo fyysinen etäisyys toisi omat haasteensa asiakkaiden vastaanottojen siirtämiseen fysioterapeutilta toiselle äkillisissä tilanteissa.

Fysioterapian avovastaanotto

Fysioterapian avovastaanotto toimii fysioterapian keskitetyissä palvelupisteissä lääkärin läheteellä. Asiakas on siis edeltävästi käynyt lääkärin vastaanotolla ja läheteen saamisen jälkeen asiakas voi varata ajan fysioterapiaan soittamalla fysioterapian keskitettyyn ajanvaraus- ja neuvontanumeroon. Avovastaanotolle tulee peruutuksia, joissa kausivaihtelu on nähtävissä. Marras- joulukuussa peruttuja aikoja voi olla lähes 30 prosenttia annetuista ajoista. Mukana on myös henkilöstön sairastumisesta johtuneet peruutukset. Henkilöstön poissaoloissa ei ole käytössä varahenkilöstöä eikä lyhyissä poissaoloissa käytetä sijaisia. Asiakkaan perumaa aikaa tarjotaan samana päivänä ajanvaraukseen soittavalle asiakkaalle ja suurin osa niistä saadaan näin täytettyä.

Fysioterapiassa pidettiin kirjaa käyttämättä jääneistä ensi- ja jatkokäyntien vastaanottoajoista 30.10.–24.11.2023. Tämän kolmen viikon aikana käyttämättä jääneitä aikoja oli yhteensä 42. Toteutuneita avovastaanottojen käyntejä oli 1863. Käyttämättä jää siis yksittäisiä aikoja (noin 2 prosenttia). Mikäli vastaanottoaikaa ei saada hyödynnettyä asiakastapaamiseen, fysioterapeutti hyödyntää ajan kirjaamiseen tai työyhteisön yleisiin vastuutehtäviin.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Fysioterapian suoravastaanotto toimii nopeasti akuuteissa tilanteissa, joissa asiakas voidaan ohjata tuki- ja liikuntaelinvaikeuksien vuoksi suoraan fysioterapeutille lääkärin sijaan. Suoravastaanotto parantaa hoitotakuun toteutumista terveystasemilla. Fysioterapian avovastaanoton tehokas ajanhallinta puolestaan vähentää käyttämättä jäävien aikojen määrää. Asiakkaan tulee saada tarvettaan vastaava palvelu oikea-aikaisesti, jotta palveluntarve ei kasva ja tilanne monimutkaistu tai eskaloitu.

Toimivalta

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n mukaan kaupunginhallituksen on osoitettava aloite vastattavaksi sille lautakunnalle tai johtokunnalle, jonka toimivaltaan tai jonka alaisen viranomaisen toimivaltaan aloitteessa esitetty toimenpide kuuluu. Kaupunginvaltuuston, kaupunginhallituksen ja suoraan kaupunginhallituksen alaisen viranomaisen toimivaltaan kuu-

30.01.2024

Asia/8

luvia toimenpiteitä koskevat aloitteet jäävät kaupunginhallituksen vastattavaksi. Kaupunginhallituksen vastattavaksi jää myös aloite, jonka on allekirjoittanut vähintään 25 valtuutettua. Toimielimen on vastattava aloitteeseen kahdeksan kuukauden kuluessa sen jättämisestä aloitteen tekijälle.

Kaupunginhallitus on osoittanut tämän aloitteen sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunnan vastattavaksi.

Esittelijä

sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Elina Borchers, toiminnansuunnittelija, puhelin: 09 310 25347
elina.borchers(a)hel.fi
Katri Lagerblom, ylihoitaja, puhelin: 09 310 50223
katri.lagerblom(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuustoaloite 14.06.2023 Kauppila Elina Fysioterapiapalveluiden sujuvoittaminen kustannustehokkaasti

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote
Aloitteen tekijä

Otteen liitteet
Esitysteksti
Liite 1